

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת ביצה

דפים לו - מ, פרשת בהר

דרך ישרה תמצית הדף

פרק חמישי - משילין

פסוק לו

*השוואת שבת ליו"ט. *צורך דבר הניטל.

א. משילין פירות דרך ארובה ביו"ט אבל לא בשבת, ואפשר לגרוס משילין כמו כי ישל, משחילין כמו השחול, משירין כמו משיר שיער, משחירין כמו שחור וזוג, ומנשירין כמו לקט הנושר. ומייתי להשוות שבת ליו"ט 1. הכמות שאפשר להשיל להו"א דומיא דשבת שמפנין ארבע וחמש קופות מפני ביטול ביהמ"ד, ודחי דהתם איכא ביטול ביהמ"ד ומאיך יו"ט קיל ואתי לזלולי לכן יש להחמיר או מכיון שיש הפסד ממון שרי אפילו טפי. 2. בשבת אין מפנין את האוצר כולו וטעמא שמא יבא להשוות גומות, ובעי ביו"ט כיון דקיל שרי או דיש לאסור בק"ו מביטול ביהמ"ד. 3. ביו"ט אין מטלטלין מגג לגג אפילו בשוין, ובעי מה הדין בשבת דדלמא דווקא ביו"ט אסרינן שמא יזלזלו או דאסור בק"ו מהכא דאיכא הפסד פירות. 4. ביו"ט אין לשלשל בחלונות וסולמות, ובעי האם בשבת שרי משום ביטול ביהמ"ד או דאסור בכ"ש מהכא דאיכא הפסד פירות, ועלו בתיקו. ב. אמרינן במשנתנו דמכסים פירות בכלים מפני הדלף ושרי לשפוך דהוי כגרף של רעי, ושרי לכסות לעולא אפילו לבנים ולרבי יצחק דווקא פירות הראויין מפני שאין כלי ניטל אלא לצורך דבר הניטל. והשמועות 1. מכסים את הפירות בכלים, ה"ה לבנים דנקט פירות אגב רישא. 2. אמרינן וכן כדי יין ושמן ודחי דלמא בטיבלא, ואין להוכיח מזה שחלוקים מפירות דדלמא קמ"ל דחששו אף להפסד מועט. 3. נותנים כלי תחת הדלף בשבת, דלמא בדלף הראוי. 4. פורסים מחצלת ע"ג לבנים בשבת, שנשארו מבניינא וראויים לשיבה. 5. פורסים מחצלת ע"ג אבנים, במקורזלות הראויות לבית הכסא. 6. פורסים מחצלת ע"ג כוורת דבורים מפני החמה והגשמים, להו"א לאותן שתי חלות אם נחשב עליהם וכו"ו דאית ליה מוקצה ובלבד שלא יתכון לצוד כר"ש דמתיר דבר שאינו מתכון או כר"י וכגון שיש חלונות, ולמסקנא משום הדבש ואירי בימי ניסן דאיכא חמה גשמים ודבש.

פסוק לז-מ

*שבבות רשות ומצוה. *כרגלי הבעלים. *מוקצה לרבי.

א. איכא איסורא ביו"ט על כל דבר שחייבים עליו בשבת משום שבות רשות ומצוה, ומפרשינן 1.

משום שבות: לא עולין באילן, גזירה שמא יתלוש. 2. לא רוכבין ע"ג בהמה, להו"א גזירה שמא יחתוך זמורה. 3. לא שטיין ע"ג המים, שמא יעשה חבית של שייטין. 4. אין מטפחין מספקין ומרקדין, גזירה שמא יעשה כלי שיר. 5. משום שבות של רשות: לא דנין ונקרא רשות כשיש עדיף ממנו, אין מקדשין כשיש לו אשה ובנים, אין חולצין ומייבמין בדאיכא גדול האחים, ובכולהו שמא יכתוב. 6. משום שבות דמצוה: אין מקדישין מעריכין ומחרימין, גזירה משום מקח וממכר. 7. לא מגביהין תרומות ומעשרות בפירות שנטבלו מאתמול, וקמ"ל דאסור אפילו ע"מ לתת לכהן בו ביום, אבל פירות שנטבלו בו ביום כגון חלה שרי. 8. אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד ומקשינן הא משילין שרי ביו"ט ואסור בשבת, ומתריצין להו"א כר"א שאוסר להערים באותו ואת בנו שנפלו לבור ביו"ט ודחי התם ר"א אוסר משום דאפשר בפרנסה ורבי יהושע שרי דאפשר בהערמה, ולמסקנא כב"ש שאוסרים להוציא ס"ת לרה"ר ביו"ט וטלטול הוא צורך הוצאה.

ב.

לענין תחומין דין החפצים כרגלי הבעלים, המקרים ודיניהם 1. המוסר בהמתו לבנו או לרועה ה"ז כרגלי הבעלים ולרבי דוסא אפילו אם מסרה ביו"ט היא כרגלי הרועה, ומוקמין כשיש לו רועה אחד ומשנתינו בשני רועים דומיא דבנו לכן הוא כרגלי הבעלים וכן הלכה. 2. שנים ששאלו חלוק בשותפות וכל אחד עירב לצד אחד מהלך עמו לצפון כרגלי זה שעירב לדרום וכן איפכא, ואם מיצעו את התחום לא יזיזנה ממקומה. 3. שנים שלקחו חבית ובהמה בשותפות לשמואל אסירי ולרב חבית מותרת דקסבר יש ברירה ובהמה אסורה משום דינקי תחומין מהדדי, ומקשינן והרי לאיסור מוקצה לא חששו. ואמרין דלרבי אושעיא בדאורייתא אין ברירה ומהני מחשבה לטהר פתחים רק מכאן ולהבא אבל בדרבנן יש ברירה וכן הלכה, ולרבי יוחנן אף בדרבנן אין ברירה דקאמר שא"א להתנות על עירוב אא"כ כבר בא חכם. 4. כלים המיוחדים לאחד מן האחים ה"ז כרגליו ושאינם מיוחדים כרגלי כולם, שור של פטם ה"ז כרגלי כל אדם, ושור של רועה כרגלי אותה העיר. 5. השואל כלי מחבירו מערב יו"ט ה"ז כרגלי השואל, וקמ"ל אפילו שרגיל לשאול הימנו. 6. האשה ששאלה מחברתה מים ומלח לעיסתה ה"ז כרגלי שתיהן ולא בטל, להו"א כמו מי שנתערב קב בעשרה וכי יאכל הלה וחדי ודחינן דהוי מין במינו או ממון שאין לו תובעין, ולמסקנא גזירה שמא תעשה עיסה בשותפות או טעמא לא בטיל או דבר שיש לו מתירין אפילו באלף לא בטיל, ולרבי יהודה מים ומלח סדומית בטלין בעיסה עבה. 7. דיני גחלת: כרגלי הבעלים, מועלין בה, ובע"ז אסורה, וחייב בהוציאה לרה"ר, ואסור במודר הנאה משא"כ שלהבת אלא בהקדש אין נהנין כיון דלא בדילי מיניה, והא דאמרין שהמוציא בשבת חייב זהו כגון בקיסס. 8. בור של יחיד במכונסין כרגליו ושל אנשי העיר כרגלי אנשי העיר ושל עולי בבל כרגלי הממלא, ונהרות המושכין כרגלי כל אדם. 9. מילא ונתן לחבירו לרב נחמן כרגלי מי שנתמלאו לו ולרב ששת כרגלי הממלא, ונחלקו להו"א האם הבור נחשב הפקר או של שותפין והא דמודרים הנאה מותרים בבור של אמצע הדרך זהו משום ברירה, ודחי דלרב נחמן לית ברירה אף בחלקו גדיים כנגד גדיים, ולמסקנא לכו"ע בירא הוי דהפקירא ופליגי במגביה מציאה לחבירו קנה. 10. המפקיד פירות אצל חבירו לרב הווי כרגלי הנפקד ולשמואל כרגלי המפקיד, ומייתי פלוגתא במכניס שורו לרשות אחרת דבעל החצר מתחייב לחכמים אם נתן רשות ולרבי עד שקיבל עליו בעה"ב לשמור, להו"א רב כרבנן ושמואל כרבי. ודחינן דרב אתי אף כרבי דהכא קיבל עליו לשמור, ושמואל אף כרבנן דהתם ניחא ליה לבעל השור להפטר מנזקיו

משא"כ הכא. 11. מי שהיו פירותיו בעיר אחרת ועירבו בני אותה העיר אסור ואם הוא עירב פירותיו כמוהו, ואינו כרגלי הנפקד דאיירי שייחד לו קרן זוית, וה"ה מי שזימן אורחים וזיכה להם את מזונותיהם מערב יו"ט. ואמרינן דשרי לר"א בר חנילאי רק בשר שהוא תלה להו"א דהוי כייחד קרן זוית ודחי משור של פטם ובהמה כרגלי הבעלים, ולמסקנא טעם האיסור משום בשר שנתעלם מן העין.

ג. אין משקין ושוחטין מדבריות אבל בייתות שרי, לת"ק בייתות הם שלנות בתחום ומדבריות שחוזרות ברביעה ראשונה ולרבי כולהו בייתות אלא מדבריות אלו הן שלא נכנסות ליישוב כלל. ומקשינן דרבי קאמר שאין מוקצה לר"ש אלא גרוגרות וצמוקין בלבד. ומתריצין 1. מדבריות דרבי הוו כגרוגרות וצמוקין. 2. קאמר לדבריו דר"ש אבל לדידיה דרבי יש מוקצה. 3. קאמר מדבריות לדבריהם דרבנן אבל לדידיה אף מדבריות שרי.

הדון עלך פרק חמישי דביצה!

וסליקא לה מסכתא ביצה!

שאלות לחזרה ושינון

ב. דיני החפצים כרגלי בעליהם, המקרים

ודיניהם (11)

ג. הסתירה בדעת רבי במוקצה והתי" (3)

הדון עלך פרק חמישי דביצה!

וסליקא לה מסכתא ביצה

פרק חמישי – משילין

דף לו

א. גירסת משילין והשוואת שבת ליו"ט (4)

ב. השמועות בנטילת כלי לדבר שאינו ניטל

(6)

דף לז – מ

א. דיני איסורי שבות רשות ומצוה ביו"ט (4)

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות
עבודה זרה הוריות
 מחודדין בפ"ד
זבחים
מנחות
חולין
בכורות
 עם הקדמות ומושגים
ערכין-תמורה
כריתות-מעילה
נדה

יבמות
כתובות
נדרים
נזיר סוטה
גיטין
קידושין
 -עם תורתך שעשועי,
 סימני הדף, ותוספתא
בבא קמא
בבא מציעא
בבא בתרא א-ב
סנהדרין א-ב
 עם "יש סדר
 לגמרא" ותמצית כל המסכתא.

ברכות
 עם מחודדין בפ"ד.
שבת
 מהדורה חדשה.
עירובין
פסחים
שקלים ר"ה
יומא
סוכה
ביצה תענית
מגילה-פורים
 עם מדרש,
 תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א
מו"ק חגיגה

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואוהרות ר"ש אבן גבירול.
עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.

שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.
קיצור חרדים מנוקד ומסודר.
קיצור אלשין רות
קיצור אלשין אסתר
קיצור אלשין איכה
 בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.

באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
איזוהי דרך ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

|| ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~83~

המערכת

